

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ФРЕНСКИ ЕЗИК – XII КЛАС,

ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ВКЛЮЧВА:

- I. Общо представяне на учебната програма
- II. Цели на обучението по френски език в XII клас
- III. Очаквани резултати от обучението при завършване на класа
- IV. Учебно съдържание (очаквани резултати по теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)
- V. Специфични методи и форми за оценяване на постиженията на ученика по френски език в XII клас на профилираните гимназии
- VI. Методически насоки

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

В XII клас – последен клас на гимназията, учениците усъвършенстват уменията си за слушане, писане, четене и говорене. Те актуализират и задълбочават познанията си за езика като система. Продължава работата по придобиване на социокултурни и литературни знания и умения. На учениците се дава възможност да се изразяват в по-сложни ситуации, да ползват свободно и уверено езиковите си запаси чрез осмисляне и обобщение на натрупаните през предходните години езикови знания и умения. В последния гимназиален клас на учениците се предоставя все по-голяма възможност за самостоятелна работа и самообучение.

Проникването във френскоезичната култура и литература, както и контактът с европейските ценности способстват за утвърждаване на културната идентичност на учениците и за изграждането им като граждани на Европа. При работа с литературни текстове, както и в XI клас, не се преподава история на френската литература, а се усъвършенстват уменията за четене и коментар на литературни текстове в устна и писмена форма.

Поради това се предвиждат и следните критически и методически подходи към литературния текст (*Approches du texte littéraire*):

- Водещи подходи са:

- Подходът, ориентиран към читателската реакция (текстът като повод за различни интерпретаторски позиции, изразявани в устна и писмена форма).

Този подход е особено важен за формиране на уменията за писане на есе – коментар на литературен текст.

- Формално-структурният подход. С цел изграждане у ученика на умения за компетентна читателска преценка той трябва също да придобие знания за формално-структурните аспекти на текста.

- Задължителен, но не водещ, а помощен подход е:

- Днахроничният, или историко-биографичният подход (поставяне на текста в съ-

ответния културно-исторически контекст и изясняване връзката на автора с него); той е необходим дотолкова, доколкото един компетентен и адекватен анализ на литературен текст не е възможен без познаване и съобразяване с естетиката и поетиката, както и с историко-философските аспекти на епохата, в която текстът е създаден.

Високото ниво на владеене на езика, използван и като средство за обучение в различни области на познанието в предишните класове, позволява на ученика след завършване на гимназия или СОУ да продължи образованието си във висши училища, провеждащи обучение на френски език.

Учебната програма по френски език за XII клас е изцяло съобразена с *Рамковите изисквания на МОН за изработване на учебни програми* и е съставена на базата на *Държавните образователни изисквания по чужди езици*¹. При съставянето на учебните програми по френски език са взети предвид основни документи на Съвета на Еврона: *Обща европейска рамка за изучаване и преподаване на чужди езици* и др.² Това позволи и съпоставяне на резултатите, предвидени в настоящата програма, с уменията по френски език, изисквани за придобиване на DELF и DALF (Diplôme d'Études de Langue Française et Diplôme Approfondi de Langue Française), международно признати дипломи за френски език като чужд.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ФРЕНСКИ ЕЗИК В XII КЛАС.

В XII клас ученикът трябва да доизгради комуникативните си умения и познания за цялостното функциониране на езиковата система. Да се усъвършенства социокултурната му компетентност. Да продължи изграждането на умения за анализ (в устна и писмена форма) на различните текстови разновидности и жанрове (вж. програмата за XI клас). Да се засили ролята на самостоятелната работа за запознаване с философско-естетическата специфика на литературните явления.

Ползването на справочна литература и Интернет да придобива все по-голямо значение.

Да се развият паралелно четирите езикови умения.

Превод:

1. Ученикът превежда смислово точно устни неспециализирани текстове от френски на български език.
2. Ученикът превежда смислово вярно и стилетично адекватно художествени и публицистични текстове от френски на български език.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПРИ ЗАВЪРШВАНЕ НА КЛАСА

Очакваните резултати от обучението при завършване на класа са описани в колонки 1. и 2. и са представени по-подробно в таблицата и в т. IV *Учебно съдържание*

¹Авторите са ползвали и *Входно-изходно равнище на учебния предмет чужд език, първа част: Входно-изходно равнище за гимназиалната степен.* – Чуждоезиково обучение, 1995, № 4-5, 13-91.

²Вж. Библиографска справка.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ (ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМИ, ПОНЯТИЯ, КОНТЕКСТ И ДЕЙНОСТИ, МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ).

Рамката, в която е представена учебната програма, съдържа шест колони. Ядрата (колона 1.) съответстват на рецептивните и продуктивните умения, които се постигат чрез съдържанието, изложено в следващите колони. В колона 2. са конкретизирани целите на обучението, чиито резултати подлежат на оценка. Съдържанието на компонентите в колона 3. се отнася за четирите ядра на програмата. В колона 4. са посочени новите понятия и акценти за равнището. Те представляват своеобразни ключови моменти в преподаването.

Колона 6. съдържа понятия, фигуриращи в програмите на другите дисциплини, изучавани на съответното равнище. Всички те са вече въведени по съответния предмет, преди да станат обект на междупредметни връзки. При преподаването на френски език в XII клас се третират съобразно с общите и специфичните цели на чуждоезиковото обучение.

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности)			
Ядра на УС	Очаквани резултати на равнище учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
С Л У Ш А Н Е	<p>Ученикът:</p> <p>Разбира основната информация в изказвания и дебати (в пряк контакт, по радиото и телевизията, във филми, спектакли):</p> <ul style="list-style-type: none"> • проследява аргументационната линия на изказвания; • определя проблеми и разграничава темите в прослушания текст; • разбира позициите, чувствата и намеренията на участниците чрез тона и езиковите средства на изказванията; • разпознава характеристиките на книжовния, стандартния и разговорен стил. <p>Разбира в подробности разговори и изказвания в пряк или непряк контакт в различни ситуации, дори ако не са ясно структурирани и скоростта на говорене е сравнително висока:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разбира точно изказванията на говорещите; • долавя имплицитната информация и социокултурни елементи; • съпоставя гледни точки, поведения. <p>Разбира в подробности специализирани текстове, свързани с учебното съдържание по предмети, изучавани на чужд език:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разбира кратки и несложни научни текстове; • разбира кратки текстове от различни области на знанието (право, икономика, философия, култура и др.). <p>Разбира конкретна информация от текстове на стандартен език:</p> <ul style="list-style-type: none"> • извлича факти и данни от устни научнопопулярни, публицистични и литературни текстове; • извлича конкретна информация от филми, спектакли и др. 	<p>Учениците трябва да могат да:</p> <p>Разпознават вида и източника на текста и <u>разбират</u> новини, репортажи, интервюта, дискусии, разговори, документални, научно-популярни и художествени филми, спектакли, конкурси, игри, съдържащи информация по следните теми: Société et individu. La quête de soi, la connaissance et la libération de l'individu; Le passé, la mémoire et l'inconscient; La condition humaine et le sens de la vie: l'absurde; Voyage et écriture: la découverte de soi et des "autres", de l'étranger, rapport entre le réel et l'imaginaire dans la représentation littéraire; Société et engagement politique et social: liberté et responsabilité, valeurs morales; L'homme dans la société: adaptation, profession, revenus, qualité de vie; l'homme et les institutions; Les défis de l'époque contemporaine: progrès économique, technique et scientifique; protection de l'environnement; La France tournée vers l'avenir; La Bulgarie d'hier et de demain – un pays à l'identité européenne; Littérature française XX siècle. L'art: la scène et l'écran; Les médias</p> <p><u>Разбират широк спектър от езикови реализации на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – изразяване на реално действие и субективно отношение; взаимоотношения във времето и пространството; изразяване на идеите за количество и степен, за цел и начин, за противопоставяне и отстъпление, за условие и предположение, за определеност, неопределеност – смислови, контекстуални и стилистични нюанси – граматични и стилистични способности за изграждане на свързан текст. <p>Роли: слушател, зрител</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Понятия, свързани със самопознаване, светосещане, законност, европейски институции, европейска цивилизация • Елиптически изречения; елитети; неологизми; междуметия • Текстови разликности: театрален диалог <p>Понятия за социокултурна компетентност</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълненият с обществени трусове XX век и мястото на интелектуалците в него • Crise des valeurs morales • Les sciences humaines (sociologie, psychanalyse, ethnologie, structuralisme) et la littérature • Révolution technique. Cinéma, médias • Консумативно общество: афиши, реклами, комикси и литература • Вестници, списания и литература 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • слушат оригинална френска реч в учебна обстановка; • работят индивидуално, в малки групи и голяма група и по проект; • ползват материали от различни информационни източници (радио, телевизия, видео, Интернет, напр. RFI; TV5; Vifax) за изпълнение на различни задачи; • изграждат стратегии за учене; се самооценяват; • работят с материали и източници, формиращи социокултурна компетентност; • работят в благоприятна атмосфера. 	<p>Използват съзнания и умения, придобити в предишните години по:</p> <p>История и философия за: епохата и философията на Просвещението: деизъм, просветена монархия, разделение на властите.</p> <p>Енциклопедия (XVIII в.)</p> <p>Българска литература:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Знания за естетически категории: ирония, сатира; От XI кл.: жанрове: разказ, повест; цитат

1	2	3	4	5	6
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Г О В О Р Е Н Е</p>	<p>Ученикът:</p> <p>Участва в свободен разговор или дискусия; излага и отстоява мнението си, изразява отношение към мнението на събеседниците си с необходимата толерантност:</p> <ul style="list-style-type: none"> • задава въпроси; • отговаря на въпроси: разказва, описва, обяснява; • обсъжда и привежда аргументи, предлага решения; • изказва отношение към възникналите проблеми в разговора. <p>Прави разширени подготвени изказвания, в които анализира, коментира, обобщава, оценява информация от различни източници:</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализира и интерпретира литературен текст съобразно със специфичните за жанра и текстова разновидност методи; • анализира, обобщава и оценява информация от специализирани, научнопопулярни и публицистични текстове; • съпоставя текстове от един и същ жанр и извежда заключения. <p>Отговаря на въпроси, свързани с неговата личност, образование, проекти, в рамките на събеседване (интервю):</p> <ul style="list-style-type: none"> • отговаря адекватно, придържа се към темата; • излага конкретна информация ясно, логически свързано; • обяснява намеренията си, защитава проектите си, като се аргументира и отстоява позициите си. <p>Изразява се уверено, с правилно произношение и подходяща интонация, на стандартен език, с адекватно на ситуацията речево поведение и прилага ефективно компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми.</p>	<p>Учениците трябва да могат да:</p> <p><u>Водят разговори, дискусии</u> с един или повече събеседници, в пряк или непряк контакт; изнасят устен доклад; участват в събеседване интервю</p> <p><u>Говорят</u> по темите, изложени в ядро "Слушане", като:</p> <p>Съобщават, твърдят Обясняват, преценяват Парафразират, резюмират Тълкуват, експлицират Аргументират, доказват</p> <p>Правят преход, нюансират; синтезират, заключават</p> <p><u>Служат си с разнообразни езикови средства за изразяване на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – реално действие и субективно отношение – взаимоотношения във времето и пространството – идеите за количество и степен, за цел и начин, за противопоставяне и отстъпление, за условие и предположение, за определеност, неопределеност – смислови, контекстуални и стилистични нюанси <p>Използват граматични и стилистични способности за изграждане на свързан текст</p> <p><u>Роли</u> в общуването:</p> <p>събеседник в разговор (и по телефона); приятел, познат в сферата на личния живот; участник в дискусия, оратор</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Théâtre: <ul style="list-style-type: none"> – réactualisation des mythes antiques (Cocteau, Giraudoux, Anouilh, ...) – existentialiste (Sartre) – le Nouveau Théâtre de l'absurde (Ionesco, Beckett, ...) 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • работят индивидуално, в малки групи и в голяма група и по проекти; • работят в благоприятна атмосфера; • се изразяват и общуват в и извън учебна обстановка; • участват в конкурси и артистични дейности на френски език; • представят материали от различни информационни източници, формиращи социокултурна компетентност; • изграждат стратегии за учене; оценяват и се самооценяват; 	<ul style="list-style-type: none"> • Знания за структурата на обществото и социални различия • Знания за европейските структури в миналото и днес <p>Музика и изобразително изкуство</p> <p>Придобитите знания по история на музиката и изкуствата служат като основа за по-подробното запознаване с френското изкуство.</p>

1	2	3	4	5	6
Ч Е Т Е Н Е	<p>Ученикът:</p> <p>Разбира основната информация от публицистични, художествени и научнопопулярни текстове на стандартен език:</p> <ul style="list-style-type: none"> • определя вида и жанра на текста по формални и съдържателни характеристики; • проследява хронологията на събитията и логическите връзки и етапи при излагането на идеи; • разбира позициите на персонажите, авторското отношение. Определя тона на текста; • разпознава характеристиките на книжовния, стандартния и разговорния стил. <p>Разбира в подробности официални писма, научнопопулярни статии и специализирани текстове, художествени произведения, текстове от вестници и списания:</p> <ul style="list-style-type: none"> • открива, свързва и прегрупира елементи на съдържанието или изказа съобразно с методите на анализ, специфични за различните текстови разновидности и жанрове; • тълкува смисъла на текста; • прави изводи и обобщения. <p>Намира конкретна информация в публицистични, научнопопулярни и художествени текстове:</p> <ul style="list-style-type: none"> • извлича и сравнява конкретна информация от два и повече източника; • уточнява позиции, поведения, задълбочава анализа на текста. 	<p>Учениците трябва да могат да:</p> <p>Четат и разбират литературни произведения или откъси (лирика, драма, роман, новела, разказ), както и научнопопулярни, публицистични и специализирани текстове (откъси от достъпни научни изследвания, преса и пр.), съдържащи информация по следните теми: Société et individu. La quête de soi, la connaissance et la libération de l'individu; Le passé, la mémoire et l'inconscient; La condition humaine et le sens de la vie: l'absurde; Voyage et écriture: la découverte de soi et des „autres“, de l'étranger, rapport entre le réel et l'imaginaire dans la représentation littéraire; Société et engagement politique et social: liberté et responsabilité, valeurs morales; L'homme dans la société: adaptation, profession, revenus, qualité de vie; l'homme et les institutions; Les défis de l'époque contemporaine: progrès économique, technique et scientifique; protection de l'environnement; La France tournée vers l'avenir; La Bulgarie d'hier et de demain – un pays à l'identité européenne; Littérature française XX siècle. L'art: la scène et l'écran; Les médias</p> <p>Разбират широк спектър от езикови реализации за изразяване на</p> <ul style="list-style-type: none"> – реално действие и субективно отношение – взаимоотношения във времето и пространството - идеите за количество и степен, за цел и начин, за противопоставяне и отстъпление, за условие и предположение, за определеност, неопределеност – смислови, контекстуални и стилистични нюанси (фразеологизми, пряк и преносен смисъл) – изразяване на обобщение, синтез и заключение – преход, хронслогична (indicateurs de temps) и логическа свързаност (граматични и стилистични способи за изграждане на свързан текст – connecteurs logiques, prépositions, conjonctions et loc.conj.) <p>Роли: читател</p>	<p>Понятия за литературна компетентност:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roman <ul style="list-style-type: none"> – de la subjectivité (M. Proust) – de la crise de conscience (Gide, Mauriac, ...) – de l'exaltation de l'action humaine (Malraux, Saint-Exupéry, ...) – de l'humanisme (M. Yourcenar, ...) – de l'existentialisme (Sartre, Camus, ...) – Nouveau roman (Robe-Grillet, Sarraute, Butor, ...) – le jeu virtuose sur le langage (Queneau, ...) – le monde à travers les mythes universels (Tournier) – secousses et violences du monde contemporain (Le Clézio) – l'homme à la quête de son identité oubliée (Modiano) – surréaliste (Breton, Aragon; Eluard, ...) et autour de lui (Gracq, Duras, ...) • Poésie: diversité (Cendrars, Supervielle, Eluard, Aragon, Prévert, ...) 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • работят индивидуално, в малки групи и в голяма група; • четат оригинална френска реч (автентични материали); • ползват материали от различни информационни източници (книги, вестници, списания, Интернет) за изпълнение на задачи и работа по проекти; • работят в библиотеки и информационни центрове и ползват различни справочници; • изграждат стратегии за учене и се самооценяват; • работят с материали и източници, формиращи социалкултурна компетентност; • работят в благоприятна атмосфера. 	<ul style="list-style-type: none"> • позоваване; композиция <p>Български език</p> <ul style="list-style-type: none"> • Умения за общуване в гражданската, институционалната и стопанската сфера. • Умения за участие в дебати и дискусии. • Знания и умения за съставяне на аргументативен текст. <p>Обществени науки и гражданско образование</p> <p>Знания за ролята на религиите и традициите за социалната принадлежност.</p>

1	2	3	4	5	6
<p>П И С А Н Е</p>	<p><u>Ученикът:</u></p> <p>Пише есе, в което изразява и аргументира лично мнение, позовава се на факти, авторитети, други източници:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пише есе, в което коментира характеристиките и спецификата на кратък литературен текст или откъс; • пише есе по тема, свързана с проблеми на обществения живот, културата, образованието и общи философски въпроси. <p>Пише кратък доклад. За целта подготвя досие, подбира и синтезира материали от различни източници:</p> <ul style="list-style-type: none"> • преформулира избраната информация, като излага фактите ясно, точно и последователно; • прави обобщения и изводи; • изгражда структурата на писменото си изложение, като акцентира върху логическите връзки. <p>Пише официални писма по проблеми, които пряко го засягат, като излага позицията си и съобразява изложението си с комуникативните си намерения и с предполагаемия читател:</p> <ul style="list-style-type: none"> • излага факти – ясно, точно и последователно; • изразява мнение, отношение към проблем; • привежда доводи; • прави изводи и обосновава предложения; • добре структурира своя текст и умее да акцентира върху логическите връзки. <p>Използва подходящи за ситуацията езикови средства, графично оформление, правопис и пунктуация, които съответстват на чуждоезиковите норми</p>	<p><u>Учениците трябва да могат да:</u></p> <p><u>Водят бележки</u> Пишат официални писма <u>Подготвят доклад</u> Пишат есе: коментар на литературен текст и есе по проблеми в рамките на следните теми, изложени в ядро „Слушане“ <u>В текстовете, които създават учениците:</u> Съобщават, твърдят Обясняват, преценяват Парафризират, резюмират Тълкуват, експлицират Аргументират, доказват Правят преход, нюансират; синтезират, заключават</p> <p><u>Служат си с разнородни езикови средства за изразяване на:</u> – реално действие и субективно отношение – взаимоотношения във времето и пространството – идеите за количество и степен, за цел и начин, за противопоставяне и отстъпление, за условие и предположение, за определеност, неопределеност – смислови, контекстуални и стилистични нюанси Използват граматични и стилистични способи за изграждане на свързан текст</p> <p><u>Роли в общуването:</u> кореспондент; читател, интерпретиращ литературен текст; гражданин, изразяващ отношение по обществени или културни въпроси</p>		<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • работят индивидуално, в малки групи и в голяма група; • общуват в ситуации във и извън учебна обстановка; • си водят бележки и се изразяват писмено в учебна и извънучебна среда; • работят по проекти; • осъществяват кореспонденция на френски език; • ползват уменията си за писмено изразяване в интерактивни форми на работа; • участват в извънкласни дейности на френски език (ученически вестник, конкурси); • изграждат стратегии за учене; • оценяват и се самооценяват; работят с материали и източници, формиращи социокултурна компетентност; работят в благоприятна атмосфера. 	

1	2	3	4	5	6
<p>Превод от френски на български език</p>	<p>Ученикът разбира, интерпретира и предава на български език кратки откъси от художествени, публицистични и научно-популярни текстове:</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализира текста на равнище дума, изречение, параграф; • интерпретира и намира правилното съотношение между неутрално, контекстуално и стилистично оцветено значение. <p>Ползва двуезични, гълковни и синонимни речници</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Интерпретира правилно и с мярка, като различава неутрално, контекстуално и стилистично оцветено значение • Умеят да наблюдават и да сравняват специфични за родния и за чуждия език конструкции и правилно да ги пресобразуват там, където е необходимо (от чужд на роден език) • Умеят да различават фразеологизми • Умеят да се изразяват граматически правилно и стилистично чисто на български език <p>(Избрсените умения се осъществяват на много добро познаване на лексиката и граматиката на стандартния език и на спецификите на основните стилски равнища.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Роли:</u> посредник, преводач. 			

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ФРЕНСКИ ЕЗИК – XI И XII КЛАС,

ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ВКЛЮЧВА:

- I. Общо представяне на учебната програма
- II. Цели на обучението по френски език в XI и в XII клас
- III. Очаквани резултати от обучението при завършване на XII клас
- IV. Учебно съдържание (очаквани резултати по теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)
- V. Специфични методи и форми за оценяване на постиженията на ученика по френски език в XI и в XII клас на профилираните гимназии
- VI. Методически насоки

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Учебната програма по френски като втори чужд език в XI и в XII клас е предназначена за обучението на ученици от профилираните гимназии или паралелки с интензивно изучаване на чужд език. Тя е съставена на базата на *Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужд език* и *Рамковите изисквания на МОИ за разработване на учебни програми*. Взети са предвид определените от ВПР равнища за учебното съдържание.

Овладеяването на френски език като чужд допринася за общото културно и интелектуално развитие на учениците. Чуждоезиковото обучение формира у тях езикова култура, култура на общуване, възниквава ги в дух на толерантност към другите и самоуважение. Учениците придобиват знания за Франция и франкофонските страни и народи, за световната история и културно наследство.

Овладеяването на френски език позволява на учениците да общуват в рамките на франкофонската общност, а също и с говорещи френски език в рамките на други културни общности, като тази на първия език.

У учениците се изгражда положително отношение към изучавания език и култура, толерантност при съприкосновение с различни културни традиции и готовност за межкултурно общуване.

И на това равнище ръководеща остава презумпцията, че учениците, завършили X (респективно XI) клас на профилираните гимназии, имат изградени умения за учене на чужд език и опит в усвояване на знания и изграждане на умения (например наблюдение и съпоставяне на езикови явления, откриване на граматични правила, извеждане на модели, запомняне на думи и структури, подбор на езикови средства за осъществяване на комуникативни намерения, създаване на текст, общуване), което е предпоставка за по-интензивно усвояване на езикови знания и умения, а също така за по-голяма самостоятелност на учениците в учебния процес. Учениците осъзнават целта на учебните задачи, имат собствено отношение към стратегията на обучение, способни са да правят подбор сред тях и да използват онези, които преценяват като най-успешни за себе си. Знанията и уменията, придобити по първия чужд език, а и по-роден език, подпомагат по-бързото и леко овладяване на втория чужд език.

Минималният брой учебни часове, необходим за постигане на планираното равнище на комуникативна компетентност по френски език, е 144 учебни часа.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ФРЕНСКИ КАТО ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК В XI И XII КЛАС.

В XI и XII клас в обучението по френски език като втори чужд език в профилираните училища и паралелките с интензивно изучаване на чужд език главната цел продължава да бъде формирането на комуникативна компетентност у учениците в нейните различни аспекти: лингвистичен, функционален, социокултурен, стратегически. Тези аспекти са разглеждани в рамките на четирите вида речева дейност: четене, слушане, говорене, писане, които учениците овладяват чрез и за ситуациите на ежедневно общуване. Учениците възприемат езика като средство за общуване и го осъзнават като система.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПРИ ЗАВЪРШВАНЕ НА XII КЛАС.

При завършване на XII клас ученикът притежава умения за общуване на втория чужд език, които му позволяват да удовлетворява комуникативните си потребности в познати ситуации. Ученикът възприема информация от автентични устни и писмени текстове със стандартен език и произношение. Изразява се с несложни средства, в познати ситуации и по теми, които го интересуват. Прилага компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми. Правонисът, произношението и интонацията му се доближават до основните норми за устно и писмено общуване на френски език.

В таблицата по-долу (колони 1. и 2.) са конкретизирани специфичните цели за това равнище по учебни ядра. Те са формулирани като очаквани резултати от обучението, т.е. спрямо това, което ученикът умее да извършва чрез средствата на френския език.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ.

Учебното съдържание е представено основно в колони 3. и 4. Съдържанието на компонентите в колона 3. се отнася за четирите ядра на програмата. За правилното разбиране на колона *Основни нови понятия* следва да отбележим, че основната цел не е усвояването на тези понятия (те са изключително малко на брой), а тяхното изразяване с нови езикови средства.

В колона 5. се отразяват важни елементи за обстановката, в която протича обучението, за дейностите, извършвани от учениците, за формите на работа, които допринасят за постигането на очакваните резултати и които следва да бъдат използвани пълноценно, обогатявани и адаптирани в зависимост от конкретните условия на място и от потребностите на конкретните ученици. Решаваща за това е ролята на учителите и уменията им да въвличат активно учениците в интерпретирането и осъществяването на дейностите.

В обучението по френски език се използват както речевите умения и езиковите знания, получени от учениците в рамките на обучението по български език, така и теми, умения и нагласи, формирани в обучението по предметите от различни културнообразователни области, които се използват в цялото многообразие на ситуации на общуване. Възможностите за осъществяване на междупредметни връзки са описани в последната колона. Тя се отнася към всички ядра на учебното съдържание по френски език и следва да се обогатява конкретно включително и най-вече чрез сътрудничеството между учителите в съответния випуск и училище.

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (теми, езикови средства, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Ядра на УС	Очаквани резултати на равнище учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия	Контекст и дейности	Междупредметни връзки
С П У Ш А Н Е	<p>Ученикът:</p> <p>Разбира основната информация от кратки публицистични и художествени текстове с ясна структура и дикция, нормална скорост на говорене и стандартно произношение:</p> <ul style="list-style-type: none"> разбира основната информация от литературни текстове/откъси; определя основната тема, проследява сюжетната линия, хронологичната и логическа последователност; разграничава позиции на участниците, като се ориентира по контекста, ключови думи и познати словообразователни модели. <p>Разбира в подробности кратки диалози с един или повече събеседници, свързани с всекидневието му:</p> <ul style="list-style-type: none"> разбира в подробности въпросите и указанията на учителя в час; разбира в подробности съобщения във всекидневни ситуации и разговори на познати теми на стандартен език и с нормална скорост на говорене. <p>Разбира конкретна информация от кратки съобщения:</p> <ul style="list-style-type: none"> разбира конкретна информация от съобщения в ежедневни ситуации (на гара, летище, от запис на телефонен секретар и пр.); разбира конкретни факти и сведения от радио- и телевизионни предавания за събития, които го интересуват; отчита значението на фоновите шумове, интонацията, скоростта на говорене. 	<p>Учениците трябва да могат да:</p> <p>Слушат откъси от предавания по радиото, телевизията (новини, репортажи и пр.); кратки разговори (и по телефона), песни; съобщения по следните теми: Личен живот: характер, качества на личността, убеждения, национална идентичност, традиции, религия; Дом, семейство, междуличностни отношения; жилище, обзавеждане, селище, транспорт; Околна среда; Ежедневие и свободно време: bricolage, пътуване, отсядане в хотел, мотел и др., развлечения: изкуство, четене, спорт; Обучение и избор на професия; Услуги: пазаруване, произшествия: търсене и оказване на помощ (полиция, спасителни служби, сервизи); медицинско обслужване.</p> <p>Разбират основни словесни действия, в които се изразява:</p> <p>А. (от X клас):</p> <ul style="list-style-type: none"> организация, в пространството, времето условие, възможно действие намерение за действие, чувства отношение към действие притежание, сравняване на качество <p>Б. – причина и следствие</p> <ul style="list-style-type: none"> нереално действие (Subjonctif Présent, Conditionnel Passé, 1 forme) противопоставяне/отстъпление предаване на чужда реч (discours direct et indirect) <p>Разбират връзките в сложното изречение (proposition relative, complétive, circonstancielle).</p> <p>Изпълняват ролята на слушател в разговори и в сферата на масовата информация, на свободното време и на образованието.</p>	<p>Нереално действие</p> <p>Модални глаголи и словосъчетания</p> <p>Conditionnel Passé</p> <p>Verbes et locutions impersonnelles exprimant l'attitude subjective</p> <p>Subjonctif Présent, Conditionnel Passé, 1 forme</p> <p>Discours direct et indirect</p> <p>Proposition relative, complétive, circonstancielle</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> слушат оригинална френска реч, вкл. с визуална опора работят с материали от различни информационни източници (радио, телевизия, RFI, TV5, видео, Интернет, Vifax...) слушат индивидуално, в малки групи и в голяма група прилагат различни стратегии за слушане с разбиране работят в спокойна и творческа атмосфера 	<p>Използват се знания и умения, придобити в предишните години по:</p> <p>Български и първи чужд език</p> <p>Развиват се уменията на учениците да разбират и съобразяват речта си с основни характеристики на комуникативната ситуация.</p> <p>Българска литература</p> <p>Съпоставят се традиции, обичаи; мит, фолклор литература; жанрово многообразие.</p> <p>Ползват уменията за разграничаване на стил и сфери на общуване, речев етикет.</p>

1	2	3	4	5	6
Ч Е Т Е Н Е	<p>Ученикът:</p> <p>Разбира основната информация от кратки литературни, публицистични и научнопопулярни текстове, автентични и адаптирани, на стандартен френски език:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разбира темата и тона в художествен текст, както и отношенията, позициите и чувствата на персонажите; • проследява сюжетната линия, хронологичната и логическата последователност, определя етапи; • разбира основната информация от несложни или адаптирани журналистически текстове; • разбира основни елементи от кратки научно-популярни статии на стандартен език. <p>Разбира в подробности лични и читателски писма, като отбелязва въпроси, гледни точки, съдържащи се в тях; разбира указания, разписания:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разбира някои основни социокултурни особености: принадлежността на текста към франкофонските култури по структурни, стилови и др. особености на текста. <p>Намира конкретна информация в:</p> <ul style="list-style-type: none"> • кратки инструкции на позната тематика; • каталози, справочници, програми; • туристически проспекти; • научнопопулярни или журналистически текстове по проблеми, които го интересуват. • прилага компенсаторни стратегии: открива ключови думи, служи си с контекстна догадка. 	<p>Учениците трябва да могат да:</p> <p>Четат и разбират съобщения, инструкции, разписания, каталози, проспекти, справочници, лични писма, кратки откъси от литературни, публицистични и научно-популярни текстове по следните теми: Личен живот: характер, качества на личността, убеждения, национална идентичност, традиции, религия; Дом, семейство, междуличностни отношения; жилище, обзавеждане, селище, транспорт; Околна среда; Ежедневие и свободно време: bricolage, пътуване, отсядане в хотел, мотел и др., развлечения: изкуство, четене, спорт; Обучение и избор на професия; Услуги: пазаруване, произшествия: търсене и оказване на помощ (полиция, спасителни служби, сервиси); медицинско обслужване .</p> <p><u>Разбират основни словесни действия, в които се изразява:</u></p> <p>А. (от X клас):</p> <ul style="list-style-type: none"> – организация, в пространството, времето: условие, възможно действие – намерение за действие, чувства, отношение към действие – притежание, сравняване на качество <p>Б. – причина и следствие</p> <ul style="list-style-type: none"> – нереално действие (Subjonctif Présent, Conditionnel Passé, l forme) – противопоставяне/отстъпление – предаване на чужда реч (discours direct et indirect) <p>Разбират връзките в сложното изречение (proposition relative, complétive, circonstancielle) .</p> <p><u>Изпълняват ролята на читател</u> в сферата на масовата информация, на свободното време и на образованието</p> <p>Владят правилата за четене .</p>	<p>Нереално действие</p> <p>Модални глаголи и словосъчетания</p> <p>Conditionnel Passé</p> <p>Verbes et locutions impersonnelles exprimant l'attitude subjective</p> <p>Subjonctif Présent, Conditionnel Passé, l forme</p> <p>Discours direct et indirect</p> <p>Proposition relative, complétive, circonstancielle</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • четат оригинална френска реч • работят с материали от различни информационни източници (книги, списания, вестници, автентични документи от ежедневието, Интернет) • работят със справочни материали (речници, граматика) • работят индивидуално, в малки групи и в голяма група • прилагат различни стратегии за четене с разбиране 	<p>История :</p> <p>Обогатяват се знанията на учениците за някои исторически събития, свързани с Франция и с франкофонските страни.</p> <p>География :</p> <p>Задълбочават се знанията на учениците за географските особености на Франция и на някои франкофонски страни.</p> <p>Обществени науки и гражданско образование :</p> <p>Учениците общуват по темите:</p> <p>Образование, професии, интереси. Гражданско общество. Световно стопанство.</p> <p>Ролята на езика и традициите за националната обвързаност.</p> <p>Социални различия.</p>

1	2	3	4	5	6
<p>Г О В О У Е И Е</p>	<p>Ученикът:</p> <p>Води разговор в ежедневни ситуации, като обменя и обсъжда конкретна информация, говори за преживявания и събития от миналото и настоящето, изказва свои чувства, намерения и идеи за бъдещето:</p> <ul style="list-style-type: none"> • води свободно разговор на познати теми; • изразява мнението си по дадено събитие, чувство на удовлетвореност, недоволство и др.; • описва и разказва събития и ситуации. <p>Изразява желание да получи информация, предмети или услуги, като обяснява предпочитанията си:</p> <ul style="list-style-type: none"> • търси информация в ежедневни ситуации (например за събития, хора, услуги, маршрут и т.н.); • обяснява предпочитанията, изразява намеренията си. дава предложения, идеи. <p>Води кратък личен разговор по телефона на познати теми, като търси и дава информация:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговаря на теми от ежедневието си с различни комуникативни намерения; • оставя съобщение на телефонен секретар. <p>Използва прости езикови средства, произношението и интонацията му се доближават до основните модели на френския език, прилага компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми:</p> <ul style="list-style-type: none"> • съобразява изразните си средства със ситуацията; • допусканите грешки и неточности не възпрепятстват общуването. 	<p>Учениците трябва да могат да:</p> <p>Се изказват и участват в разговори с един или повече събеседници по темите: Личен живот: характер, качества на личността, убеждения, национална идентичност, традиции, религия; Дом, семейство, междуличностни отношения; жилище, обзавеждане, селище, транспорт; Околна среда; Ежедневие и свободно време: bricolage, пътуване, отсядане в хотел, мотел и др., развлечения: изкуство, четене, спорт; Обучение и избор на професия; Услуги: пазаруване, произшествия: търсене и оказване на помощ (полиция, спасителни служби, сервизи); медицинско обслужване.</p> <p><u>Изразяват:</u></p> <p>А. (от X клас):</p> <ul style="list-style-type: none"> – организация, във времето, пространството, когато разказват кратко събитие – условие, възможно действие – намерение за действие, чувства, отношение към действие – притежание, сравняване на качества . <p>Б. – причина и следствие</p> <ul style="list-style-type: none"> – нереално действие (Subjonctif Présent, Conditionnel Passé, 1 forme) – противопоставяне/отстъпление – предаване на чужда реч (discours direct et indirect) <p>Разбират връзките в сложното изречение (proposition relative, complétive, circonstancielle).</p> <p><u>Изпълняват ролята на събеседник в сферата на свободното време и на образованието; на клиент в сферата на услугите .</u></p>	<p>Нереално действие</p> <p>Модални глаголи и словосъчетания</p> <p>Conditionnel Passé</p> <p>Verbes et locutions impersonnelles exprimant l'attitude subjective</p> <p>Subjonctif Présent, Conditionnel Passé, 1 forme</p> <p>Discours direct et indirect</p> <p>Proposition relative, complétive, circonstancielle</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • общуват в ситуации • се изразяват в рамките на учебното занятие • общуват в среда с благоприятен психологически климат • се изказват индивидуално в диалог и дискусия • представят, включително с илюстративен материал, резултати от работа в малки групи и в голяма група и по проект • участват в игри състезания, дейности, свързани с различни форми на устно изразяване. 	<p>Разширяване на Европейския съюз и европейски структури.</p> <p>Информатика и информационни технологии</p> <p>Използват се уменията на учениците за:</p> <p>Работа с мултимедийни продукти;</p> <p>Търсене на информация в Интернет;</p> <p>Текстообработка.</p>

1	2	3	4	5	6
<p>П</p> <p>И</p> <p>С</p> <p>А</p> <p>Н</p> <p>Е</p>	<p>Ученикът:</p> <p>Съставя план на прочетен текст:</p> <ul style="list-style-type: none"> • води бележки при четене и слушане; • предава основното съдържание на текст под формата на план или в съкратен вид; • съставя план за устно изказване. <p>Пише писмо, за да сподели свои преживявания и да изрази благодарност, поздравления и пожелания:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пише лични писма, в които разказва събития, описва ситуации, изразява свои лични или предава чужди впечатления и мнения; • пише читателски писма, в които коментира проблеми и прави предложения. <p>Пише лични съобщения и обяви, свързани с непосредствените си потребности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • потъква формуляри за лични нужди; • съставя кратък автобиографичен текст. <p>Пише кратко съчинение по зададена тема (аргументативен текст) и кратък повествователен текст.</p> <p>Използва прости езикови средства, правопис и пунктуация, които се доближават до основните норми на чуждия език:</p> <ul style="list-style-type: none"> • съобразява езиковите средства с основните изисквания за писмено общуване; • спазва основните норми на чуждия език, допуснатите грешки и неточности не пречат на разбирането. 	<p>Учениците трябва да могат да:</p> <p>Потъкват правилно формуляри</p> <p>Съставя план на прочетен текст</p> <p>Пишат кратки автобиографии, обяви и съобщения; лични и читателски писма, дневник, в които разказват случки или изразяват мисли по следните теми: Личен живот: характер, качества на личността, убеждения, национална идентичност, традиции, религия; Дом, семейство, междуличностни отношения; жилище, обзавеждане, селище, транспорт; Околна среда; Ежедневие и свободно време: bricolage, пътуване, отсядане в хотел, мотел и др., развлечения : изкуство, четене, спорт; Обучение и избор на професия; Услуги: пазаруване, прозшествия: търсене и оказване на помощ (полиция, спасителни служби, сервиси); медицинско обслужване.</p> <p>Изразяват:</p> <p>А. (от X клас):</p> <ul style="list-style-type: none"> → организация, във времето, пространството, когато разказват кратко събитие → условие, възможно действие → намерение за действие, чувства, отношение към действие → притежание, сравняване на качества <p>Б. – Причина и следствие</p> <ul style="list-style-type: none"> – Нереално действие (Subjonctif Présent, Conditionnel Passé, 1 forme) – Противопоставяне/отстъпление – Предаване на чужда реч (discours direct et indirect) <p>Разбират връзките в сложното изречение (proposition relative, complétive, circonstancielle). Владее основни правила за писмено изразяване.</p> <p><u>Изпълняват ролята на кореспондент в свободното време и на разказвач.</u></p>	<p>Нереално действие</p> <p>Модални глаголи и словосъчетания</p> <p>Conditionnel Passé</p> <p>Verbes et locutions impersonnelles exprimant l'attitude subjective</p> <p>Subjonctif Présent, Conditionnel Passé, 1 forme</p> <p>Discours direct et indirect</p> <p>Proposition relative, complétive, circonstancielle</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • водят кореспонденция на френски език (по пощата или по електронна поща) • следват оригинални писмени образци на френски език • изработват писмени текстове индивидуално, в малки групи, в голяма група и по проект • планират работата си с помощта на справочни материали (речници, граматика, справочници) 	<p>Биология:</p> <p>Учениците използват знанията си, за да говорят по теми, предвидени в чуждоезиковото обучение:</p> <p>проблеми на околната среда, среда на живот, здраве и природосъобразен начин на живот.</p> <p>Музика и изобразително изкуство:</p> <p>(до IX клас)</p> <p>Придобитите знания по история на музиката и изкуствата служат като основа за по-подробното запознаване с френското изкуство.</p>

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА.

В XI и в XII клас на профилираните гимназии и паралелки се оценяват следните умения по френски език:

Слушане

Уменията на учениците да: разбират основната информация в кратки устни текстове, в кратки разговори и съобщения по определените в програмата теми.

Четене

Уменията на учениците да четат и разбират основната информация от кратки писмени текстове, третиращи определените в програмата теми.

Говорене

Уменията на учениците да участват в разговор по познати теми, като информират, разказват кратко събитие, описват обект, ситуация, изказват мнение, намерение, правят предложение.

Уменията на учениците да съобразяват изразните си средства със ситуацията на общуване.

Писане

Уменията на учениците да попълват формуляри, да пишат кратка автобиография.

Уменията на учениците да пишат лични и читателски писма и да изразяват мисли и лични преживявания, да правят предложение, да коментират проблеми.

Уменията на учениците да се съобразяват с основните форми за писмено общуване.

Контролни задачи

За оценяване на знанията и уменията се предлагат различни контролни задачи, чрез които се постига конкретна или комплексна оценка на знанията и уменията на учениците.

Използват се тестове и задачи за оценяване от типа:

- въпроси с избираем отговор
- текст с пропуснати елементи (texte lacunaire)
- тест за подреждане по определени признаци
- отговор на въпроси
- текст с въпроси за четене с разбиране
- текст с въпроси за слушане с разбиране
- диктовка (дидактизиран текст)

VI. МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ.

При обучението по френски като втори чужд език в XI и в XII клас продължава овладяването на основни езикови знания и на умения за общуване на френски език. Учебният материал включва най-важните езикови факти и явления, основните особености на френската езикова система.

Обучението по френски език в XI и в XII клас цели постигането на базови умения за общуване в рамките на предвидените теми и ситуации. Постигането им се улеснява от овладяната на по-високо равнище комуникативна компетентност по първия чужд език.

Четенето и слушането се развиват въз основа на образци от всички посочени текстови разновидности. Вниманието се насочва към овладяването на основните стратегии на разбиране, като се поощрява прилагането на компенсаторни стратегии и използва-

нето на справочни материали. Изразяването в устна и в писмена форма се реализира на основата на визуални (нагледни и текстови) и слухови опори, на определени параметри на комуникативната ситуация.

За да се достигнат равнищата, определени от учебните програми за съответната година, е необходимо да се прилагат разнообразни дейности (описани в колона 5.), свързани с всички елементи на учебното съдържание – словесни действия, понятия, теми, текстове, сфери, роли и места на общуване, социокултурни теми, граматика, лексика. Подборът и подреждането на материала се осъществява при водеща роля на словесните действия, темите, разнообразието от текстови разновидности и ситуациите. В зависимост от потребностите, интересите и темпа на развитие на уменията на конкретните ученици учителят конструира етапите на учебния процес, като използва методи, средства и учебни материали предвид очакваните резултати, заложиени в настоящата рамкова учебна програма.